

Politički stavovi

Osmo predavanje

Određenje stavova

- Je li "stav" uopšte koncept?
 - Sherif & Cantril smatraju da nije
- Svakodnevna upotreba termina
- Tri oblasti iz koje je koncept proistekao (Allport):
 - Experimentalna psihologija
 - Psihoanaliza
 - Sociologija
- „socijalna psihologija stavova zapravo **sociologija** stavova osvijetljena pomoću razumijevanja **psihologijskih** faktora koji određuju individualnu podložnost grupnim uticajima“
Murphy

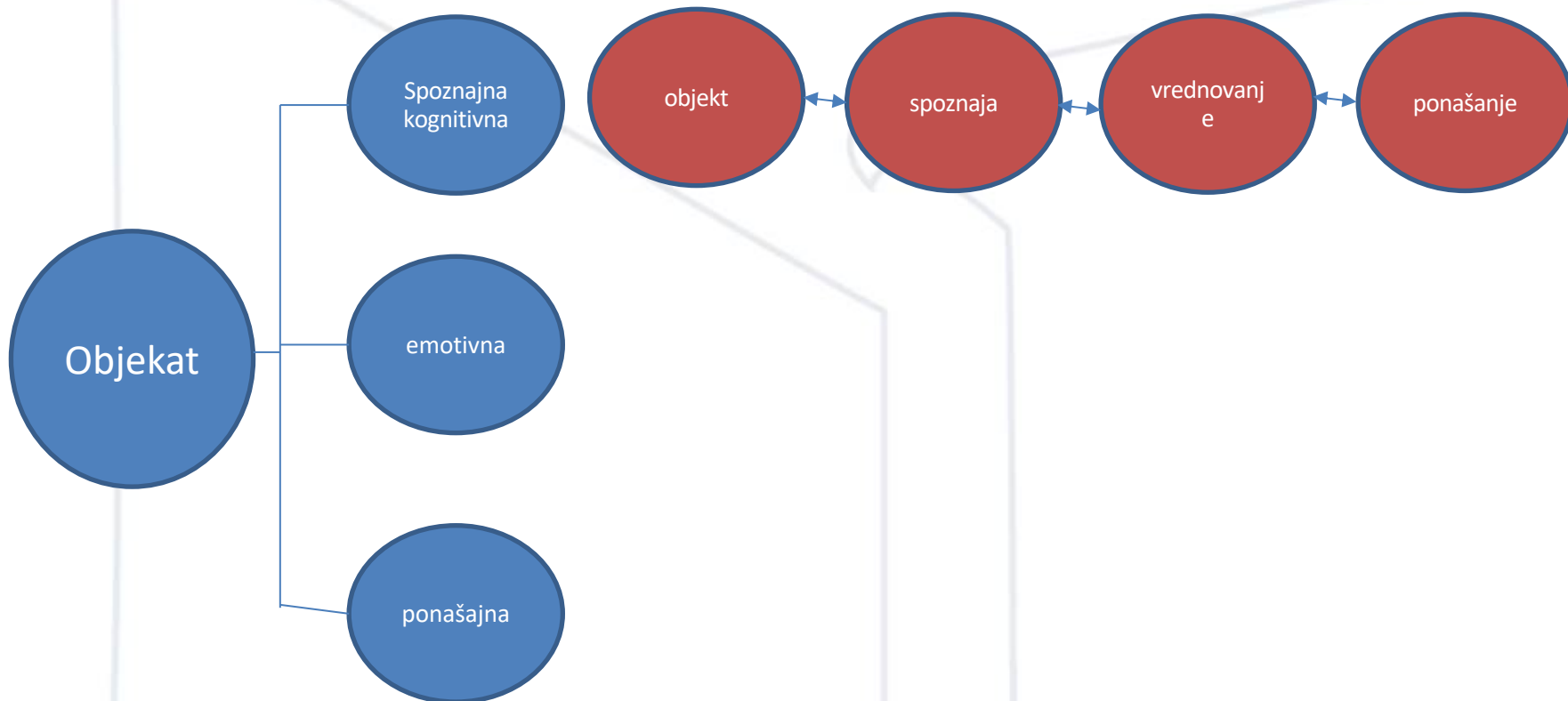
Definicija

- "Stanje svijesti" (Thomas, Znaïnecki)
- "Mentalno i neutralno stanje spremnosti organizovano kroz iskustvo koje neposredno ili dinamično utiĉe na odgovore pojedinaca na sve objekte i situacije sa kojima je povezan" Allport
- "Trajna organizacija pozitivnog ili negativnog vrednovanja, emocionalnih osjeĉaja i tendencija da se reaguje pozitivno ili negativno u vezi svoje okoline" Krecha, Crutchfield, Ballachey

Tri komponente stava

Struktura triju komponenti

Afektivna reakcija

Osobine stava

- Svaki stav je usmjeren na objekat
- Ima vrijednosnu dimenziju
- Stav je naučen, organiziran kroz iskustvo
- Relativno trajan system
- Povezan sa ponašanjem

University of Montenegro

Mjerenje stavova – Likertova skala

Tvrđnje	Izrazito se slažem	Uglavnom se slažem	Uglavnom se ne slažem	Izrazito se ne slažem
Vjera je potrebna čovjeku kao hljeb gladnome				
Religija predstavlja gnijezdo obmanjivanja				
Religija smiruje čovjeka				
Da bi dobio smisao života treba vjerovati u Boga				
Vjerovanje u Boga je bijeg čovjeka od sebe sama				
Samo čovjek oslobođen religioznih zabluda može slobodno odlučivati o svojoj sudbini				
Ideju o Bogu treba primiti kao apsolutnu istinu				
Problemi morala su nezavisni od vjere u Boga				

Mjerenje stavova – Osgoodov semantički diferencijal

miroljubiv	1 2 3 4 5 6 7	ratoboran
hrabar	1 2 3 4 5 6 7	kukavica
pošten	1 2 3 4 5 6 7	nepošten
jak	1 2 3 4 5 6 7	slab
kulturan	1 2 3 4 5 6 7	nekulturan
iskren	1 2 3 4 5 6 7	neiskren
vrijedan	1 2 3 4 5 6 7	lijen
blag	1 2 3 4 5 6 7	grub

Mehanizmi formiranja stavova

- **Mehanizam integracije** – stavovi proizvod integracije pojedinačnih iskustava u našem životu
- **Mehanizam imitacije** – učenje po modelu
- **Mehanizam traume** – pojedinačna negativna iskustva
- **Mehanizam diferencijacije** – na osnovu prethodnih stavova formiramo stavove o objektima o kojima nemamo previše iskustva

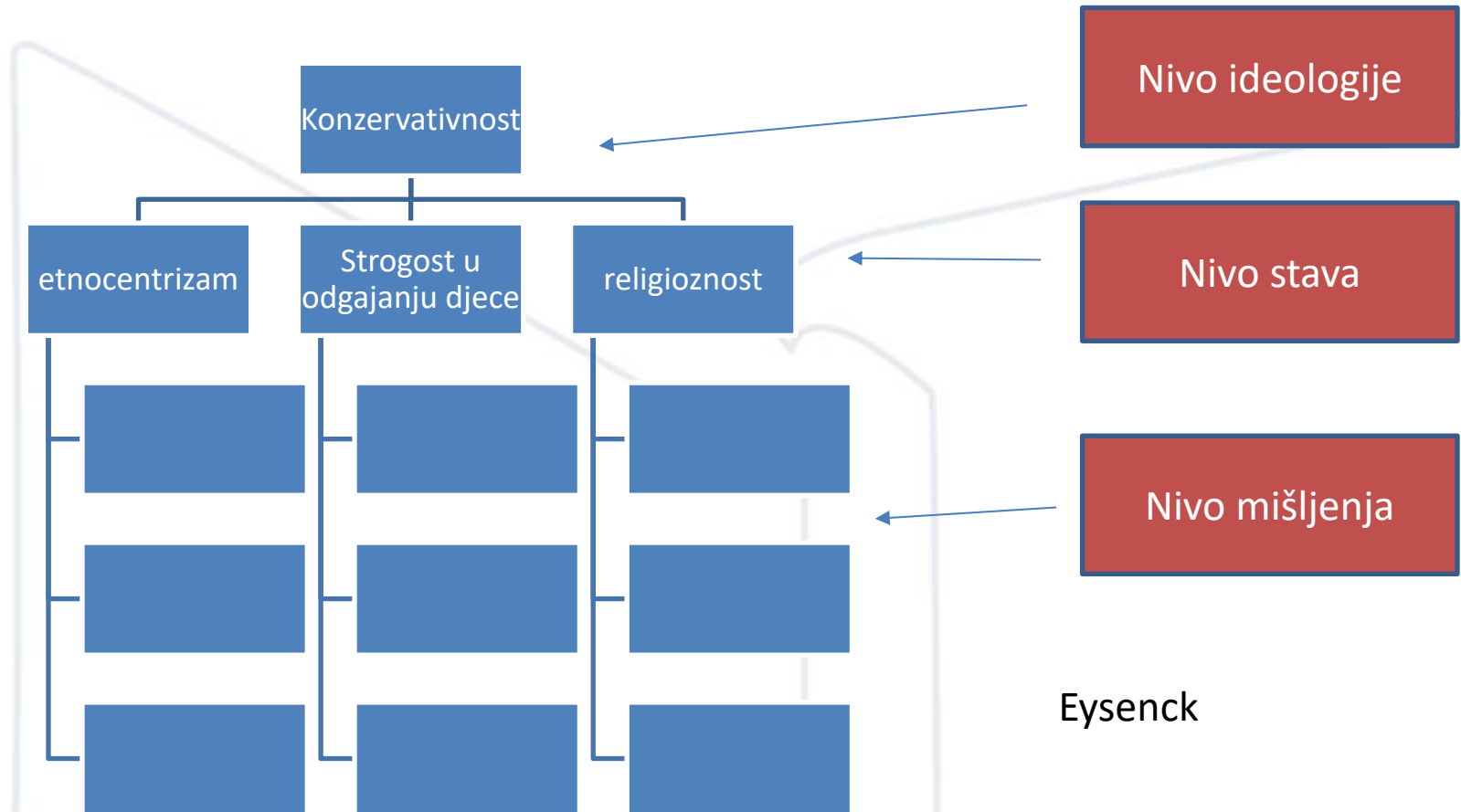
Teorije o stavovima

- Funkcionalna teorija
 - Instrumentalna, adaptivna funkcija
 - Funkcija odbrambenog mehanizma
 - Vrijednosno-izražajna funkcija
 - Funkcija osmišljavanja

Teorije o stavovima

- Teorija učenja
- Teorije konzistencije:
 - Teorije ravnoteže
 - Teorije podudarnosti
 - Teorije nesklada
- Teorija ličnog uključanja
- **Međupovezanost stavova**

Istraživanja strukture stavova

Stavovi i vrijednosti

- Vrijednosti jedan nivo stave
- Vrijednosti su izraz potreba (Maslow)
- Područje interesa
- Preferencija nekog objekta
 - Ispravno ili neispravno
 - Dobro ili loše
 - Poželjno ili nepoželjno
- Instrumentalne (poželjnost oblika ponašanja) i terminalne vrijednosti (poželjnost ciljeva)

Stavovi i uvjerenja

- Percipirani odnos između dva objekta u realnom svijetu
- Naglašane spoznajna (kognitivna komponenta) ili pretpostavke (vjerovanja) ili pogrešene pretpostavke (zablude)